

Preek Breukelen

d.d. 15 mei 2016, Pinksteren

1 Korintiërs 12:4-11, Handelingen 2:1-13 & Johannes 20:19-23

'Zoals de Vader Mij heeft uitgezonden, zo zend Ik jullie uit.'

Gemeente van Jezus Christus,

Wat is Geest? In mijn eerste gemeente had ik een gespreksgroep met dertigers waarin mij die vraag gesteld werd. Wat is Geest? Hebt u de Geest wel eens ervaren? En eerlijk gezegd viel ik toch wel even stil. Van jezelf zeggen dat je de Geest hebt, klinkt ook nogal hoogdravend. Ik herinnerde me wel een voorval. Ik heb mijn studie in twee etappes gedaan. Na de eerste etappe heb ik zes jaar van alles en nog wat gedaan, niet helemaal precies wetend wat ik met mijn leven en mijn toekomst aan wilde. Het was na zes jaar dat ik onder de douche stond op Paasochtend en het plotseling wist. Alsof er eigenlijk nooit een andere keuze was geweest: ik besloot de studie weer op te pakken. Dat heb ik wel eens benoemd als de werking van de Geest: dat je plotseling je doel ervaart, de kracht om iets op te pakken en verder te gaan. Maar toch blijft het lastig omdat Geest nogal ongrijpbaar is. Er zijn ook voldoende mensen die schijnbaar zeer begeistert de meest vreselijke dingen doen.

God is natuurlijk even ongrijpbaar als Geest maar in de Bijbel wordt God toch vaak beschreven in menselijke termen. Hij zit op een troon, Hij heft zijn sterke arm omhoog, we noemen Hem Vader. En het gemak is dan ook dat wij een voorstelling bij Hem kunnen maken. We weten natuurlijk dat God er niet uitziet als een oude man met een witte baard maar Hij is voor ons tastbaar door dat gebruik van menselijke kenmerken. Hetzelfde geldt voor de Zoon, hetzelfde geldt voor Jezus. Mede doordat Hij ook een historische figuur is, mens geweest is, is Hij voor ons begrijpelijker zelfs nog dan God. Maar die Geest? Ja, bij de doop kwam die als een duif uit de hemel. In het verhaal uit Handelingen horen we een geluid als van een hevige windvlaag en zijn er vuurtongen die zich verspreiden. Heel veel helpt het niet om die Geest tastbaarder te krijgen. Wat is het dan? Wanneer kun je zeggen dat je de Geest ontvangen hebt? Misschien is het inderdaad zo als wij het zongen, dat de Geest herkenbaar is aan de vruchten.

Onze eerste lezing uit Paulus' eerste brief aan de gemeente te Korinte spreekt over de verschillende gaven die uit één Geest voortkomen. Bij gaven denken we aan talenten, aan dingen waar je goed in bent. En dat klopt ook wel als je verder leest. De een is goed in het verkondigen van wijsheid, de ander in het overdragen van kennis. De een heeft een groot geloof en de ander de gave om te genezen. Maar er zijn talenten en talenten. Als je iemand vraagt: waar ben jij goed in?, dan kun je antwoorden verwachten als: ik ben erg goed in houtbewerken. Ik kan goed voetballen. Ik kan zo goed zingen dat ik mee mag doen aan het Eurovisiesongfestival. Ik kan heel goed luisteren. Of: in tuinieren zit mijn kracht. En zo kun je nog een hele rij antwoorden opnoemen die mensen zouden kunnen geven. Ieder mens heeft talenten, ieder mens is ergens goed in. Maar dat zijn niet direct gaven van de Geest. Als ik het rijtje doorneem waar Paulus over schrijft in zijn brief aan de gemeente te Korinte dan zit daar toch altijd de dimensie in dat de gave van de Geest scheppend is in het leven van de ander, scheppend is voor de

gemeenschap, scheppend is voor de wereld. Een talent van de Geest is dus iets wat bijdraagt aan de herschepping van deze wereld tot het Koninkrijk van God: verkondigen van wijsheid, overdragen van kennis, groot geloof, gave om te genezen, verrichten van wonderen, profeteren, onderscheiden wat van de Geest afkomstig is.

Dat laatste, onderscheiden wat wel of niet van de Geest afkomstig is, daar heb ik nog wel even over na zitten denken. Is dat nou gelijk te stellen met je geweten? Het is volgens mij meer. Het is volgens mij soms verrassend aanvoelen dat iets goed is, dat iets klopt, dat iets heilzaam is of scheppend. Ik vergelijk het met een ervaring die ik wel eens heb bij het beluisteren van muziek wanneer ik plotseling een ontroering ervaar door de klank van harmonieën en dissonanten en zeg: dit is goddelijk. Het klopt, het raakt je tot in het diepst van je ziel. En ik kan dan ook gedeelten van muziek telkens opnieuw draaien om nog dieper in die ervaring te komen, dieper in dat gevoel. Soms zijn het zelfs enkele akkoorden, of is het één enkele noot van de zanger of zangeres. Het is een gave van de Geest wanneer je in het leven van alledag in het diepst van je ziel voelt en ervaart wanneer iets goed is, wanneer een keuze die je maakt goed is, wanneer de richting die je kiest goed is.

Het bijzondere van wat Paulus schrijft, is ook dat ieder zo zijn eigen gave krijgt van de Geest. Het is sowieso een opluchting om te weten dat je niet iedere gave hoeft te hebben en het is in zich al scheppend om te weten dat je de ander nodig hebt met zijn of haar gaven. Omdat iedereen zijn of haar eigen gaven heeft, is het de gemeenschap waarin de volheid van de Geest zich openbaart. Beelden die Paulus ook gebruikt is dat de gemeente het lichaam is van Christus. Wij zijn niet ieder het hele lichaam maar de één is de hand, de ander is de voet en ga zo maar door. Christus is overigens het hoofd. Maar dat betekent wel dat wij eigenlijk alles hebben om het werk van Jezus voort te zetten, om de woorden van Jezus te spreken, om de visioenen van Jezus door te geven, om de handen en voeten te zijn van het scheppende liefdeswerk dat Hij ons heeft voorgedaan. Met andere woorden: aan het werk! Er is geen enkele reden om achterover te hangen en te wachten tot de hemel ingrijpt. Er is geen enkele reden om voortdurend in een kamertje te gaan zitten en met elkaar na te denken hoe het nou werkelijk in elkaar zit. Er is ook geen enkele reden om ontmoedigd te raken omdat de wereld zo vol problemen zit. Samen hebben we alles. Samen hebben we alle gaven van de Geest om aan het werk te gaan en scheppend actief te zijn in deze woestenij.

In het Johannesevangelie lezen we hoe Pasen en Pinksteren op één dag vallen. Jezus verschijnt op die dag van de opstanding aan zijn leerlingen die 's avonds bij elkaar zijn en de deuren uit angst gesloten hebben. Natuurlijk is er een gevoel van ontredde. Je bent achter een man aangegaan, achter een visioen, achter dromen vol hoop maar diezelfde man is gekruisigd en gestorven en met Hem lijken de visioenen en dromen begraven. Het graf mag dan vervolgens leeg zijn, maar hoe nu verder? Hoe verder zonder leidsman? Jezus verschijnt in hun midden en wenst hen vrede. Hij toont hun zijn handen en zijn zijde en zegt: *Zoals de Vader Mij heeft uitgezonden, zo zend Ik jullie uit.* En na die woorden blaast hij over zijn leerlingen heen en zegt: *Ontvang de heilige Geest.* Ook hier wordt duidelijk dat de leerlingen in staat zijn om zijn werk voort te zetten. Ze krijgen daartoe de heilige Geest, ze krijgen daartoe de kracht uit de hemel. Het gaat er niet om om de veiligheid te zoeken uit angst, om de deuren gesloten te houden uit vrees voor de imperfecte wereld. De deuren moeten open. Met de kracht van

de Geest moet je de wereld in en net als Jezus de verhalen vertellen over die andere werkelijkheid, over de liefde die voorkomt dat mensen verdrinken, over de kracht van de gemeenschap waarin geen traan ongezien blijft, waarin ieder mens kan opstaan, opnieuw kan ademen, weer in het leven gezet wordt. *Zoals de Vader mij heeft uitgezonden, zo zend Ik jullie uit.* Het veiligst is misschien om de deuren dicht te houden. We weten hoe de weg van Jezus is gegaan, dat alles wat Hij vertelde en alles wat hij deed prachtige dingen te weeg bracht maar uiteindelijk ook stuk liep op de onwil van de wereld. Er zit een gevaar in, het gevaar dat men je niet serieus neemt, het gevaar dat men je gaat haten omdat je zekerheden onder de poten van de vertrouwde gewoonte en de comfortabele macht wegzaagt. En wanneer we inderdaad kijken naar de levens van Jezus' leerlingen dan is de marteldood een van de mogelijkheden waarlangs de weg kan gaan.

Laat ik bij het voorgaande toch een hedendaags voorbeeld geven. We zitten nu al geruime tijd met een zogenaamd vluchtelingenprobleem. In Gemeente Stichtse Vecht zouden er 300 een plek moeten krijgen. Dat lijkt niet te gaan gebeuren omdat er geen draagvlak blijkt te zijn. Ik schaam me een beetje. In Europa worden grenzen worden met prikkeldraad afgesloten. Verdragen worden gesloten met een land dat het schijnbaar niet zo nauw neemt met de rechten van mensen. Ik schaam me nog meer. In mijn ogen, en ik ben zeker niet de enige, moeten mensen in nood ruimhartig hulp krijgen, moeten mensen in nood de liefde ontvangen waarin een nieuw leven en een nieuwe toekomst verzekerd zijn. Daarbij denk ik niet in landsgrenzen, daarbij denk ik niet in termen van kosten of economie. Daarbij wil ik mij ook niet gevangen laten nemen in een angst voor vreemde culturen. Daarin spreekt enkel mijn geloof, mijn overtuiging dat die open houding, dat die liefde, scheppend is. En dat klinkt bij mij als een samenklank van harmonie en dissonanten die mij diep in mijn ziel raken en zeggen: dit is goed, dit is goddelijk. Ik weet dat er voldoende mensen zijn die bij deze gedachte zoiets hebben als: hij zal wel dronken zijn. De hardheid waarmee discussies over vluchtelingen soms gevoerd worden maakt duidelijk dat deze wereld nog steeds een woestijn is en heel wat geest nodig heeft. Natuurlijk kun je op gemeentelijk gebied best discussiëren wat de beste manier van opvang is maar laat die discussie niet gevoerd worden op grond van angst, op grond van geld of op grond van haat.

Toen Jezus aan zijn leerlingen verscheen toonde Hij eerst zijn handen en zijn zijde. Hij die bereid is geweest zichzelf te geven aan deze wereld. De weg naar die toekomst gaat via het lijden. Willen wij het lichaam van Christus zijn dan zullen wij ook de bereidheid moeten hebben onszelf te breken, onszelf te geven aan de ander, onszelf te geven aan deze wereld. Dat kost wat, dat vraagt soms om materieel wat op te geven of zelfs geestelijk in te leveren. Maar het is wel de weg die gaat van het eigen ik naar de ander, van een geestloze woestijn naar een vruchtbare nieuwe wereld. Daartoe ontvangen wij de Geest. Daartoe ontvangt ieder zijn of haar eigen gave. Laten we er samen werk van maken.

In de Naam van de Vader, de Zoon en de heilige Geest. Amen.